

BEHOUD EN VERSTERKING VAN HET SOCIAAL-CULTUREEL KAPITAAL

2

→ WAAR WILLEN WE NAAR TOE?

Gelijkheid van kansen en bestrijding van alle vormen van sociale uitsluiting en armoede. Dat is het streefdoel bij de verdere ontwikkeling van de kustregio. De sleutelwoorden hierbij zijn: samenwerking enerzijds en een sterk beleid anderzijds. Omdat de verschillende problematieken zo met elkaar verstrengeld zijn, is geïntegreerd werken een noodzakelijke voorwaarde. De versterking van het sociale weefsel en het behoud van het culturele kapitaal vormen aspecten van de opbouw van een duurzame samenleving.

→ WAAR STAAN WE VANDAAG DE DAG?

Tweede verblijven en pensioenmigratie hebben een opmerkelijke invloed op het sociale klimaat aan de kust. **De badsteden zijn immers heel gegeerd door toeristen als tijdelijke seizoensverblijfplaats. Daardoor tellen ze een veel hoger percentage tweede verblijven dan een gemiddelde West-Vlaamse gemeente.** Deze toestand brengt specifieke problemen met zich mee. De grote vraag naar tweede verblijven drijft de woningprijzen omhoog. Daardoor ook moeten kustbewoners die een woning wensen te kopen aan de kust, in concurrentie treden met kandidaat-kopers van tweede verblijven. In de kustgemeenten is de druk op de grondprijzen zo hoog, dat het voor jonge gezinnen heel moeilijk is om er te blijven wonen.

Een ander effect van de stijgende vraag naar tweede verblijven is de toenemende druk op het erfgoed aan de kust. De ombouw van opgekochte, oudere en verkommerde gebouwen tot appartementen zorgt voor een eentonig straatbeeld. Al te vaak verdwijnen unieke architecturale pareltjes met een geschiedenis voor monotone gebouwen in baksteen en glas. In de wintermaanden zijn veel tweede verblijven niet bewoond, waardoor spookwijken ontstaan. Vanuit verschillende hoeken, zoals actiegroepen of de Vlaamse overheid, wordt steeds meer aandacht gevraagd voor de bescherming van het waardevolle onroerende erfgoed aan de kust.

De kust wordt evenwel nog door een tweede grote trend gekenmerkt: **de instroom van gepensioneerden die er hun 'oude dag' doorbrengen.** Ouderen die naar de kust verhuizen, laten hun natuurlijke sociale netwerk van familie en vrienden achter zich. Aan de kust bouwen ze een nieuw netwerk van vrienden op, maar dit is geen zorgend netwerk. Het gevolg hiervan is dat hoogbejaarden niet aan de kust blijven, maar terugkeren naar hun geboortestreek.

De pensioenmigratie naar de kust in combinatie met het wegtrekken van de jonge inwoners leidt tot een sterke vergrijzing van de bevolking. De drijfveren die jongeren ertoe aanzetten om de kustregio te verlaten, hebben vooral te maken met werkgelegenheid, leefmilieu en huisvesting. Een goede mix van jongeren en ouderen is echter belangrijk voor een gezond sociaal en economisch klimaat.

→ WAT KUNNEN WE DOEN?

Om de duurzaamheid in de kustregio te versterken, moet het sociale weefsel verbreed en de leeftijdenmix gestimuleerd worden. Betaalbaar wonen is een belangrijke randvoorwaarde om deze sociale mix te realiseren. Ruimtelijke ordening, een grond- en pandenbeleid, huisvestingsbeleid, fiscale en financiële instrumenten kunnen betaalbaar wonen aan de kust mogelijk maken. **Dit vraagt inspanningen van de lokale overheden om de sociale huisvesting en een sociaal woonbeleid uit te bouwen.**

De stijging van de grond- en woningprijzen en het beeld van 'verouderende' wijken of woonkernen trekken jongeren niet bepaald aan om zich aan de kust te vestigen. De kust moet dan ook werk maken van haar imago. Verregaande communicatie over de aantrekkingspolen van de kust voor jongeren kan stimulerend werken: de beschikbaarheid van betaalbare woningen, een goed uitgebouwd openbaar vervoersnet (bereikbaarheid), een innovatief ondernemersklimaat, informatie over de werkgelegenheid in de regio (inclusief jaarlijkse job- en stagebeurzen voor de doelgroep), een aantrekkelijk vrijetijds- en cultureel aanbod, ...

Naast de verstoring van het demografisch evenwicht zorgt de vergrijzing ook voor bijkomende uitdagingen op het vlak van ontspanning en zorgaanbod. De vergrijzing en de verminderde autonomie van een groeiend deel van de bevolking zouden de overheid en private ondernemers ertoe moeten aanzetten om specifieke individuele dienstverlening op maat te ontwikkelen. De toename van het aantal ouderen zorgt immers niet alleen voor de creatie van nieuwe jobs, maar ook voor extra inkomsten in de regio.